

Ontwerpkader protocol instroom entree

Optimale kansen op studiesucces met entree!

Inleiding

De entree-opleiding biedt plaats aan een grote diversiteit. Jongeren vanaf 16 jaar (starters), maar ook volwassenen die zich een leven lang willen blijven ontwikkelen om zo hun kans op en/of behoud van werk te vergroten (her- en doorstarters). Vaak hebben zij een complexe achtergrond (soms zijn het nieuwkomers, soms zitten ze al langer thuis of in een zorginstelling). Wat de mbo scholen betreft staat niemand aan de kant. De ambitie om in het belang van de student een passende leerroute te bieden is beschreven in het [Pamflet entree-opleiding: Niemand aan de kant!](#)

De drempelloze toegankelijkheid bij entree maakt het mogelijk dat elke jongere en (jong)volwassene zonder opleiding toegang krijgt tot het mbo. In het kader van kansengelijkheid is dat een mooi streven. Naast de kansen van de wettelijke toegankelijkheid entree opleidingen brengt het in sommige gevallen ook ongewenste effecten met zich mee die kunnen leiden tot ongemotiveerd gedrag, negatieve studieveraring en in het uiterste geval tot uitval. Bovendien worden voor jongeren en (jong)volwassenen die juist gebaat zouden zijn bij entree onderwijs, maar wettelijk niet kunnen instromen, kansen voor succesvolle doorstroom in het mbo ontnomen.

Tegen deze achtergrond willen de mbo scholen die entree onderwijs aanbieden samen met hun partners in de regio (gemeenten, bedrijven, voorliggend onderwijs en (jeugdzorg)instellingen) een stap extra zetten voor:

- jongeren en (jong)volwassenen die iets extra's nodig hebben en voor wie, ondanks de wettelijke toegang tot de entree opleiding, een alternatief traject beter past;
- jongeren en (jong)volwassenen die, ondanks de wettelijke toegang tot de entree opleiding, meer kansen en uitdagingen nodig hebben en voor wie instroom in een hogere mbo niveau opleiding beter past;
- jongeren en (jong)volwassenen die geen wettelijke toegang hebben tot een entree opleiding omdat ze eerder een vo diploma hebben behaald (bijv. minstens 5 jaar geleden), maar voor wie een entree opleiding wel de best passende route is als eerste stap om (weer) verder te leren in het mbo.

Dit wordt met onderhavig protocol uitgewerkt.

Uitgangspunten

Het ontwerpkader protocol Toegankelijkheid entree berust op een aantal uitgangspunten.

Entree onderwijs

- Jongeren en (jong)volwassen die het entree onderwijs (het liefst binnen 1 jaar tot maximaal 1,5 jaar) succesvol met een diploma kunnen afronden, kunnen ten alle tijden instromen in een entree opleiding.

- Jongeren en (jong)volwassenen die een deel van het entree onderwijs succesvol af kunnen ronden, kunnen instromen in maatwerkopleidingen (gericht op het behalen van een mbo (praktijk)verklaring of een mbo certificaat, indien dat mogelijk wordt).
- Uitvoering van de (delen van de) entree opleiding geschiedt door de mbo school die daarvoor verantwoordelijk is (wet- en regelgeving: inspectie- en accountantseisen).
- De mbo school (mbo scholen indien er sprake is van één regionaal loket) is in eerste instantie verantwoordelijk voor succesvolle plaatsing.
- Entree onderwijs is volwaardig mbo onderwijs en geen verzameling van moeilijk plaatsbare jongeren en (jong)volwassenen.
- Entree onderwijs is kwalitatief hoogwaardig onderwijs, waarbij zoveel mogelijk maatwerk geleverd wordt

Samenwerken: één team, één loket

- De scholen maken een onderscheid tussen toelaatbaarheid en plaatsbaarheid. Bij de plaatsbaarheid worden afwegingen gemaakt over de houding en het gedrag van de kandidaat student, over schoolbaarheid en leerbaarheid, over het op orde zijn van de leefgebieden en over de benodigde extra ondersteuning die een student vraagt gedurende de opleiding.
- Toeleiding en plaatsing in entree onderwijs wordt in de regio door de mbo scholen in samenwerking met het toeleverende (onderwijs)veld gemeenschappelijk vorm gegeven (inclusief (instroom) advies door een instroomteam). Hierbij wordt samen gezocht naar de meest passende leerroute voor de betreffende jongere of (jong)volwassene. Dit gebeurt op basis van belangstelling (motivatie), kenmerken (zie handreiking btg Entree over Drempelloze instroom entree), competenties en (ondersteunings)behoefte.
- Indien entree onderwijs nog niet de best passende leerroute is, gaan mbo scholen samen met de toeleverende partij en in samenwerking met de gemeenten in de regio op zoek naar een ander, passend traject. Uiteraard zijn de kandidaat student en (indien van toepassing) de ouder(s) hierbij betrokken.
- In de samenwerking moeten de afzonderlijke instellingen boven hun eigen belangen hun oordeel kunnen geven over plaatsbaarheid.
- Uitgangspunt in de samenwerking: niemand tussen de wal en het schip.

Openheid en transparantie

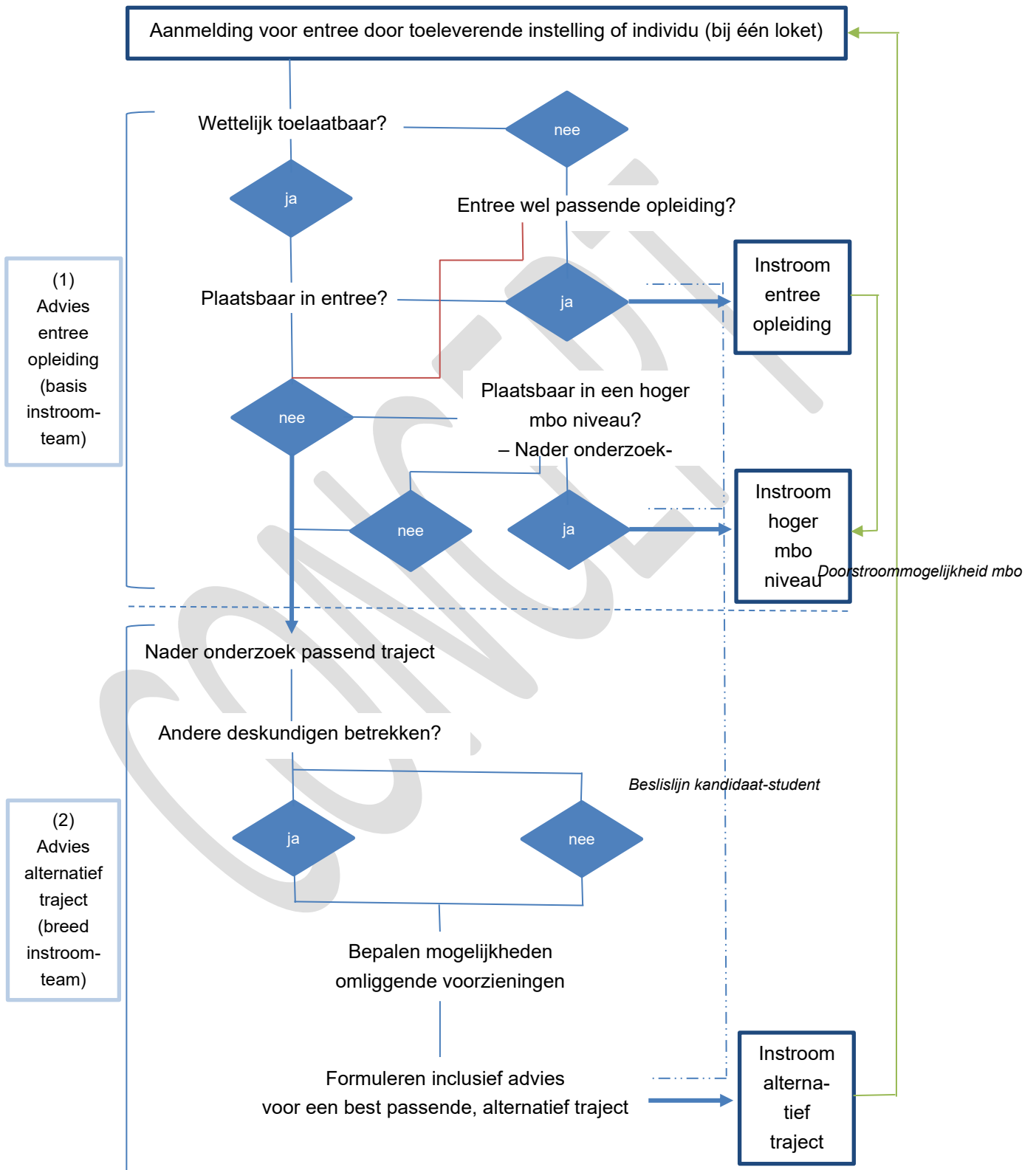
Cruciaal in dit proces is openheid over de (on)mogelijkheden, warme overdracht en vertrouwen in de deskundigheid van de professionals.

Bovendien is het van belang dat zowel tijdens het proces om te komen tot de best passende (leer)route voor een kandidaat-student als op het moment dat het inclusieve advies geformuleerd is, de kandidaat-student zelf en indien van toepassing met de ouders maximaal betrokken zijn. De kandidaat-student zelf beslist uiteindelijk of hij of zij het inclusieve advies opvolgt en instroomt in de route die voorgesteld wordt (*blauwe stippellijn in schema*). Hij of zij heeft toelatingsrecht en mag daar ook gebruik van maken.

Open en transparante communicatie met alle betrokkenen is van belang.

Proces inclusief advies regionaal instroomteam

Schematisch

Toelichting

Stap (1): Advies over instroom in de entree opleiding

Aanmelding voor een entree opleiding kan plaatsvinden bij een mbo school of een samenwerking van mbo scholen in de regio (bij één loket in de regio). Het onderbrengen bij één gezamenlijk (intake)loket heeft als voordeel dat een goede match tussen onderwijsvraag en -aanbod plaats kan vinden en dat hiermee (mede) voorkomen kan worden dat er negatieve bindende studie-adviezen worden afgegeven en dat leerlingen tussen de verschillende mbo scholen heen en weer worden 'gestuurd'. De medewerkers van het loket moeten boven de belangen van de afzonderlijke scholen hun oordeel kunnen geven over plaatsbaarheid.

Na aanmelding voor een entree opleiding bepaalt de mbo school of de samenwerkende mbo scholen in de regio in samenwerking met het toeleverend (onderwijs)veld altijd of:

- de kandidaat student wettelijk toelaatbaar is voor een entree opleiding;
- de kandidaat student plaatsbaar is (school- en leerbaar) in een entree opleiding (of in een hogere mbo niveau opleiding).

Indien de kandidaat student zich aan heeft gemeld voor een entree opleiding, maar niet wettelijk toelaatbaar is én een entree opleiding ook niet als best passende opleiding wordt gezien (dus niet plaatsbaar in entree), dan zal ook voor deze kandidaat student een nader onderzoek starten naar een passend alternatief traject (*rode lijn in schema*).

Met alle kandidaat studenten, hun ouders en de toeleverende partij wordt goed in kaart gebracht wat de kenmerken zijn van de student, waar de ontwikkelmogelijkheden liggen en waar mogelijke beperkingen zijn in de persoon of de sociale context van de persoon. Het is aan te bevelen alle leefgebieden en de schoolloopbaan in kaart te brengen. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van het digitaal doorstroomdossier (indien voorhanden).

Op basis van dit onderzoek wordt een onderbouwd plaatsingsadvies gegeven voor het meest passende onderwijstraject. Dat kan zijn:

- a. instroom in entree opleiding of
- b. instroom in een hogere mbo niveau opleiding¹ of
- c. nader onderzoek naar een passend traject.

Indien plaatsing binnen een Entreeopleiding het meest passende onderwijstraject is, zal gelijktijdig de eventuele ondersteuningsbehoefte van de kandidaat student in beeld moeten zijn gebracht en het juiste arrangement moeten worden ingeregeld om die extra ondersteuning te leveren.

Betrokkenen in de regio bij deze stap:

- mbo scholen;

¹ Artikel 8.2.1 lid 6 Wet educatie en beroepsonderwijs:

“Het bevoegd gezag kan in bijzondere gevallen personen die niet voldoen aan de vooropleidingseis voor een basisberoepsopleiding, vakopleiding, middenkaderopleiding of specialistenopleiding, vrijstellen van die vooropleidingseis, indien zij bij een onderzoek hebben blijk gegeven van geschiktheid voor het desbetreffende onderwijs.”

- toeleverend onderwijs (samenwerkingsverband VO), en
- gemeenten (leerplicht/rmc én participatie).

Voorwaarde voor het goed inrichten van een basis instroomteam (met één loket) in de regio is dat de regio vooraf helder gedefinieerd is. Wie is de regio waar je afspraken mee maakt? En wie zijn de partners daarin?

Dilemma's bij de 'wettelijke toelaatbaarheid'

- Te vroeg door naar mbo.
- Een negatief advies vanuit het toeleverend onderwijs.
- Te grote ondersteuningsvraag (gericht op zorg).

Dilemma's bij de plaatsbaarheid

- Vaste woon- of verblijfsadres.
- Onderwijs in een groep volgen (of is in staat dit te doen met ondersteuning).
- Veiligheid van de omgeving (school en bpv).
- Taalniveau (A2).
- Leerbaar en schoolbaar.
- Motivatie.

Stap (2): Advies over een passend alternatief traject

Indien een kandidaat student (zie bijlage doelgroepen) niet direct geplaatst kan worden binnen een entree opleiding (of hoger) - er is twijfel - zal de gemeente actief een rol krijgen. Afhankelijk van de situatie (kenmerken kandidaat student, ontwikkelmogelijkheden, mogelijke beperkingen en/of sociale context) van een kandidaat student kunnen andere deskundigen gevraagd worden t.b.v. het formuleren van het advies voor een passend alternatief traject. Te denken valt aan: zorgverlener, schoolarts, vluchtelingenwerk enzovoorts. Daarmee wordt het *basis instroomteam* uitgebreid met professionals en spreken we van het *brede instroomteam*.

Wat heeft deze jongere of (jong)volwassene nodig om zich verder te kunnen ontwikkelen binnen het onderwijs en/of richting een duurzame plek op de arbeidsmarkt? Waar moet rekening mee gehouden worden in een passend alternatief traject (richting leren of werken)?

Het is van groot belang dat er goed zicht is op het netwerk van omliggende voorzieningen. Breng deze in kaart!

Deze stap levert een inclusief advies op voor een alternatief traject. Dit alternatief traject kan onder andere zijn:

- een voorschakeltraject zijn om te beoordelen of entree onderwijs daaropvolgend de beste route is;
- een alternatief leertraject (bijv. branchetrainingen cq cursussen, schoolbaarheidstraject);
- een traject richting werk, of
- een traject richting zorg.

Na dit traject kan opnieuw bekeken worden of instroom in een entree opleiding dan tot de mogelijkheden behoort (*groene lijn in schema*).

Uitwerking protocol in digitaal tool

Het voorstel is dit protocol uit te werken in een digitaal tool waarin per (deel)stap doorgelikt kan worden naar praktische, ondersteunende informatie om hier in de regio concreet invulling aan te geven. We denken aan: handvatten/-reikingen, casusbeschrijvingen, doelgroepen, data, hyperlinks etc.

De tool moet aangevuld kunnen worden op basis van regionale afspraken.

CONCEPT

Bijlage 1: Voorbeeld afspraken in samenwerkingsovereenkomst

Inhoud samenwerkingsafspraken:

1. het doel van de samenwerking,
2. de doelgroep,
3. de wijze waarop wordt nagegaan of het doel wordt bereikt,
4. het onderwijsprogramma dat volgens de samenwerking wordt vormgegeven,
5. in geval van overdracht van een deel van de bekostiging met toepassing van artikel 99, achtste lid Wet op het Voortgezet Onderwijs, de omvang en de bestemming van de over te dragen middelen, en
6. een regeling voor de beslechting van geschillen tussen partijen over de uitvoering van de overeenkomst.

Toevoegen vanuit OCW document over samenwerking Pro en entree, evaluatie termijn en voortgang monitoring.

Scherp houden: hebben nog de juiste doelgroep: aantal kandidaten, en kwaliteit van wijze van samenwerken. Minimale duur looptijd van de samenwerking

Staat vaak in samenwerkingsovereenkomsten: Juridische check.

Bijlage 2: Voorbeelden instrumenten uit verschillende regio's

Bijlage 2a: Doelgroepen

1. VMBO examenkandidaten (status: gezakt)
2. V(MB)O overige kandidaten (status: uitstroom derde jaars vmbo)
3. PRO leerlingen (status: uitstroomperspectief vervolgonderwijs)
4. VSO leerlingen (status: op VMBO BB niveau, uitstroomperspectief vervolgonderwijs)
5. Nieuwkomers (status: ISK* 18-, nt2, zelfmelders)
6. Entree (status: vsv-er of negatief studieadvies (1 jaar Entree inschrijving))
7. Mbo switchers (status: verkeerde profielkeuze, verzuim, verhuizing, persoonlijke omstandigheden)
8. Mbo uitval (18 tot 27 jaar zonder juiste vooropleiding, 27-30 jaar én 30+)
9. Klanten sociale dienst (18 tot 27 jaar zonder juiste vooropleiding, 27-30 jaar én 30+)
10. Klanten UWV (Wajong (voor 1-1-2015), ZW/WIA/WAO, WW zonder diploma)
11. Werknemers (zelfmelders zonder diploma én groepen via werkgevers)

**Passend ISK traject:*

1. Leerlingen die de Nederlandse taal niet in voldoende beheersen om aan het regulier onderwijs deel te nemen, zulks te duiden als: "nieuwkomers".
2. Leerlingen van 17 tot en met 23 jaar die gebaat zijn bij 5 dagen ISK-onderwijs, partijen genoegzaam bekend.
3. Leerlingen die de potentie hebben om in te stromen op MBO niveau 2,3 of 4.
4. Leerlingen met of zonder diploma uit het land van herkomst, niet zijnde Nederland.
5. Leerlingen die meer kans hebben om vervolgonderwijs met gunstig resultaat te volgen wanneer ze extra verrijking, verdieping en oriëntatie krijgen, kennismaken met verschillende beroepsopleidingen, mogelijk alvast onderdelen volgen van een beroepsopleiding of een opleiding educatie.
6. De leerlingen zijn formeel ingeschreven bij ISK. ISK is daarmee eindverantwoordelijk voor de leerlingen, zowel onderwijsinhoudelijk als financieel.

Kansarme jongeren en (jong)volwassenen in re-integratietraject

Jongeren en (jong)volwassenen zonder startkwalificatie die op zoek zijn naar werk i.c.m. opleiding (betrokken en gemotiveerd).

Doelgroep	Succes/faactor	Oplossing/alternatief	Vervolgstep
(te) jonge leerlingen vmbo zonder diploma	<ul style="list-style-type: none"> Geen diploma door (langdurige) persoonlijke problematiek Te vroeg doorverwezen naar mbo (onvoldoende basis) 	<ul style="list-style-type: none"> Zoveel mogelijk de alternatieven en mogelijkheden van het vmbo benutten. Dus ook 'warme' terug-overdracht naar het vmbo. 	<ul style="list-style-type: none"> Hierover zijn al afspraken gemaakt binnen de Plaatsingscommissie. Deze afspraken moeten wel periodiek worden geëvalueerd en ev. bijgesteld.
Leerlingen vmbo zonder diploma	<ul style="list-style-type: none"> Nog geen keuze voor een richting Persoonlijke belemmeringen, zoals weinig motivatie of doorzettingsvermogen. 	<ul style="list-style-type: none"> Brede, oriënterende Entree met extra aandacht voor keuzebegeleiding, oriënterende stage en loopbaanbegeleiding 	<ul style="list-style-type: none"> Basis voor deze aanpak bij MBO Utrecht, kan nog verder ontwikkeld.
Leerlingen uit PrO	<ul style="list-style-type: none"> Veilige, kleinschalige setting nodig Hebben meer tijd nodig en een op hen toegesneden aanpak. 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering Entreeopleiding op locatie Praktijkonderwijs (BOL) met in 2^e jaar onderdelen binnen locatie ROC MN. 	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerkingsafspraken en –overeenkomst met 4 PrO-scholen
Leerlingen uit PrO met negatief advies	<ul style="list-style-type: none"> Leerbaarheid (te laag IQ): zitten op de grens van hun mogelijkheden. 	<p>Voorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met PrO > praktijkgericht traject in stappen (praktijkverklaring, certificaten e.d.) 	<ul style="list-style-type: none"> TOP Academie (VSV-plan) Pilot met bedrijven, o.a. UW (RIF-aanvraag)
Leerlingen uit VSO	<ul style="list-style-type: none"> Externaliserende problematiek Kunnen alleen leren met individuele begeleiding of in kleine groepjes met op hen toegesneden aanpak. 	<p>Voorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Regionale voorziening: speciaal mbo / plusvoorziening in samenwerking met OPDC 	<ul style="list-style-type: none"> Project (VSV-plan regio Utrecht)
Leerlingen uit ISK (of andere nieuwkomers, anderstaligen)	<ul style="list-style-type: none"> Taalniveau te laag om de opleiding goed te kunnen volgen. Extra NT2 en taalontwikkende aanpak nodig. 	<ul style="list-style-type: none"> Vanaf A2: Entree (met taalontwikkeld beroeps onderwijs en extra NT2, al dan niet GT) Tussen A1 en A2: GT-traject (met extra NT2 en begeleiding) <p>Voorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Op / onder A1: schakeltraject NT2 	<ul style="list-style-type: none"> Taalbeleid ontwikkelen en uitvoeren GT-financiering of interne dekking organiseren voor de gehele groep tussen A1 en A2 (en ook vanaf A2 blijvende aandacht voor taal). Schakeltraject ontwikkelen en uitvoeren (en: financiële dekking hiervoor)
Zelfmelders zonder diploma met potentie	<ul style="list-style-type: none"> Hebben meer mogelijkheden dan Entree-niveau (hoger IQ, afkomstig uit vmbo-KL of –TL) 	<ul style="list-style-type: none"> Plaatsing hoger niveau na toelatingsonderzoek <p>Voorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Versneld door niveau 1 of combi 1-2 	<ul style="list-style-type: none"> Flexibilisering Entree-opleiding zodat verkorting, versnelling (of vertraging) mogelijk wordt.
Volwassenen (re-integratie / LLO)	<ul style="list-style-type: none"> Afstand tot school (negatieve ervaringen of te lang 'eruit') Andere leeromgeving nodig (praktijk) 	<ul style="list-style-type: none"> Oriëntatietraject met loopbaanoriëntatie en/of begeleiding en WNV. Praktijkgerichte invulling van het traject Opdeling opleiding in 'etappes', bijv. eerst Praktijkverklaring, daarna certificaten en zo mogelijk Entree. 	<ul style="list-style-type: none"> Traject moet nog ontwikkeld worden: flexibilisering, praktijkgerichte invulling (voor heterogene groepen) Samenwerking met UW / Werksp / SBB en bedrijven: Extra ondersteuning en coaching on-the-job. Maatwerk / 3^e leerweg.

groen = regulier met veel aandacht voor behoeften studenten en een daarop aansluitende aanpak. geel = specifieke aanpak of extra onderwijs voor een deel van de studenten naast de reguliere opleiding of speciale aanpak voor een groep. rood = kan niet binnen het reguliere onderwijs, hiervoor is een ander (specialistisch) traject voor nodig (buiten het entreeonderwijs).

Bijlage 2b: samenwerkende partners

Criteria	Samenwerkende partners	Overige opmerkingen / aanvullingen
Student zonder vaste woon- en verblijfsplaats	Gemeente RMC Leger de Heils Stimenz Dimence (school)Maatschappelijk werk Youngster	Is er voldoende regelmaat en rust om überhaupt naar school te gaan? Of wordt het snel een VSV. Veel andere problemen aan hoofd, waardoor school geen prioriteit is. Het leggen van contact (LTB/student) en het volgen van online lessen verloopt moeizaam.
Student kan geen onderwijs in een groep volgen	Samenwerkingsverband van af toeleverende school VSO Samenwerkingsverband PrO Gemeente Gemeente/RMC Leerplicht Ambulante begeleiding	Onderwijs aan de keukentafel, zijn projecten die al bestaan in het VSO. Maar eventueel wel een optie voor het MBO, zeker nu alles meer is gedigitaliseerd. Blijven benadrukken dat we beroepsonderwijs zijn. We bieden geen zorg, maar onderwijs kan bijna altijd (aangepast) voortgang hebben. Maatwerk (onderwijs) naast behandeling
Student brengt de veiligheid van de omgeving in het gedrang	Gemeente, jeugdzorg, en eventuele overkoepelende instanties. SMW Instelling waar ze wonen Jeugdzorg Reclassering GGZ (school) Maatschappelijk werk Politie/wijkagent	Ligt aan de ernst, anders kleinere klassen, minder prikkels of keukentafel onderwijs. Soms twijfelen we aan de voorkant iemand met deze problematiek aan te nemen. Als we het wel doen, eindigt het vaak in een teleurstelling. Alertheid bij de intake: (vroeg)signalering Uitblijven van behandeling (wachlijsten) stagneert het onderwijstraject Communicatie met de woonvoorzieningen verloopt moeizaam (AVG)

		Samenwerking met onderwijs en de kwaliteit van de zorg is soms ondermaats. Studenten hebben meer sturing vanuit de woonvoorziening nodig.
Student heeft niet op 5 domeinen Ne A2	ISK traject ISK Gemeente Taalmaatjes (buddysysteem)	Alert zijn op doorstroom naar MBO2 i.v.m. mogelijk falen
Student is niet in staat zich te ontwikkelen (richting een Entree kwalificatie en kan geen informatie opnemen en verwerken)	Gemeente, hulpverlening Praktijkleren Gemeente (jongerenloket) Samenwerkingsverband Schakelpunt Leerplicht Gemeente/RMC	Tijdelijke time out, en coaching richting eventuele BBL plek om VSV te voorkomen. Beschut/Beschermd werken Rekening houden met kwalificatieplicht MBO2